

STRESEMANN EN DE VOLKENBOND

"**E**N WAT ZEGT MEN IN BERLIJN NU WEL van Minister Stresemann?"

Ik stelde voor enkele maanden deze vraag aan een kennis, van wien ik wist, dat hij door den aard van zijn werkzaamheden en door zijn maatschappelijke positie alleszins tot oordeelen bevoegd kon heeten.

Tot mijn verwondering ontving ik niet een rechtstreeksch antwoord. Maar mijn vriend vertelde mij lachend een staaltje van „goeden Berlijnschen humor."

„Op den Potsdammer Platz wordt sedert eenigen tijd het reusachtige verkeer van een „verkeerstoren" uit geregeld. Die toren draait. En de oude droschke-koetsier zoowel als de taxi-chauffeur en de bestuurder der groote stads-omnibussen, ja ieder, die dezen drukken Platz moet oversteken, let er terdege op, hoe en waarheen de „Turm" draait... En raad nu eens, hoe de Berlijner dezen verkeerstoren noemt?"

Het was moeilijk raden voor mij. En ik moet eerlijk bekennen, dat ik het antwoord schuldig moest blijven. „Stresemännchen," — lachte de Duitscher.

Wat heb ik in deze maanden niet vaak aan dit staaltje van Berlijnschen humor moeten denken, wanneer ik in de bladen las over den Duitschen Minister van Buitenlandsche Zaken. Van links en rechts stond deze bewindsman aan een buitengewoon scherpe kritiek bloot. Men verweet hem gekonkel en politieke draaijerij. Men ontzag zich niet, hem de minst edele motieven te verwijten. Men beschuldigde den Minister, dat hij gisteren lonkjes toewierp aan de socialisten en heden aansluiting zocht bij de Duitsch-Nationalen.

Stresemännchen... Draaijer.

Maar Minister Stresemann bleef rustig, waar hij was; in de Regeerings-bureau's van de Wilhelmstrasse. En hij werkte. Ja hij wèrkte.

Want het Verdrag van Locarno is grootendeels zijn werk. En wat er nu voor enkele weken in Genève is gebeurd — ja, vrijwel iedereen in Europa is er van overtuigd, dat zonder Stresemann de verbroedering tusschen de voormalige doodsvijanden, Frankrijk en Duitschland, nièt tot stand gekomen zou zijn.

En afgescheiden van de vraag, welk standpunt de Christen moet innemen tegenover het streven der diplomaten, die den Wereldvrede afhankelijk schijnen te denken van den Volkenbond, mòèt toch worden erkend, dat de vergaderingen van 8 en 10 September l.l. van zeer groot gewicht voor de volkeren van Europa zijn geweest.

Ik stel mij voor, dat het een indrukwekkend oogenblik was, toen de Fransche staatsman Briand den kathedr bekrom en vol geestdrift uitriep: „*De huidige dag beteekent: Het is uit met den oorlog! Van nu aan zal de rechter internationale conflicten regelen! Weg met de kanonnen! Nu is het vrede!*"

Zeker, wanneer ik in deze vergadering tegenwoordig was geweest, zou ik waarschijnlijk den hartstochtelijken redenaar evenzeer hebben toegejuicht, als de gansche vergadering het deed. Men ontkomt zoo moeilijk aan de suggestieve kracht, die — het is algemeen bekend — deze Franschman in zijn woorden weet te leggen.

Maar dan zouden in de allereerste plaats mijn toejuichingen toch den man gegolden hebben, wiens on-

vermoeid werken, weken en maanden lang, niettegenstaande tegenwerking en smaad van vijanden binnen en buiten de grenzen van zijn land, de oorzaak worden mocht, dat Briand zoo spreken kon. Ik zou Minister Stresemann hebben toegejuicht en in mijn hart hebben gezegd: „Eindelijk schijnt dan Duitschland weer een leider van zijn buitenlandsche politiek gevonden te hebben, die een voor zijn land heilrijke arbeidszaamheid te ontplooiën weet."

Want dit is nu wel een ieder duidelijk moeten worden, dat Minister Stresemann een vast doel in het oog heeft. En dat doel wil hij bereiken. En... haast iedereen is er van overtuigd, dat hij het bereiken zal.

Hij wil, dat aan de hatelijke bezetting van het Rijnland een einde zal komen. Zoo spoedig mogelijk. En de bevolking van het Saargebied zal zich moeten uitspreken, liever heden dan morgen, of het Fransch wil worden dan wel Duitsch wil blijven.

En moet het geen bewondering wekken, dat deze hooggeplaatste zich een „Stresemännchen," een draaijer laat noemen — dat hij onder al dat geschreeuw, dat rondom hem opstijgt, rustig blijft en onbewogen — dat hij voortarbeidt, zonder te letten op eenig persoonlijk belang — enkel en alleen vervolgend zijn grootsche doel: de vrijmaking van zijn land en volk?

Gelukkig voor Duitschland — sedert de jongste vergadering te Genève zijn er onder de voormalige bestrijders van Minister Stresemann, die inzien, dat deze man een der meest verdienstelijke Duitschers is van den tegenwoordigen tijd. Met name onder de onverzoenlijke Duitsch-Nationalen is er een kentering in de heerschende meening tot stand gekomen, die niet alleen voor de buitenlandsche, maar ook voor de binnenlandsche politiek van Duitschland gezegende gevolgen kan hebben.

Het woord „samenwerking" begint in Duitschland weer méér beteekenis te krijgen. Ja, samen wil men werken, met Frankrijk zelfs...

En wie onder ons juicht niet van ganscher harte deze samenwerking toe?

En toch...

Wie sceptisch staat tegenover den Volkenbond en er nièt het heil van verwacht, waarvan een Briand, een Chamberlain, een Stresemann schijnen te droomen, heeft van historisch en Christelijk standpunt uit het recht aan zijn zijde.

Want hoe vaak is niet al getracht geworden, den Wereldvrede, den eeuwigen Vrede, tot stand te brengen? Dit gebeurde, een eeuw terug, na de Napoleonische overheersching. Of, om dichter bij huis te blijven, dit gebeurde nog geen dertig jaar geleden, toen de ongelukkige Czaar van Rusland zijn Vredesconferenties bijeenriep. En de Russische staatsman, Baron de Nelidow, mocht bij de steenlegging van het Haagsche Vredes-paleis wel pathetisch uitroepen, dat de toren van dit gebouw zou heenwijzen naar het volheerlijk ideaal van den zoo lang begeerden en eindelijk verkregen Vrede — maar enkele jaren later reeds stonden de volkeren der wereld in een gruwelijke worsteling tegenover elkaar.

In deze wereld, waarin de strijd van belangen óók gestreden wordt tusschen de volkeren onderling, zàl het zóó blijven, dat de geschillen door het zwaard worden beslist.

Want — en nu kom ik tot het Christelijk standpunt — vergeten mag en kàn nooit worden *het feit der zonde.*

Die zonde is oorzaak van haat, onderlingen haat; tusschen personen, tusschen geslachten, tusschen vol-

☒ Stresemann houdt zijn rede in den Volkenbond

keren. In een zondige wereld is een eeuwige vrede onmogelijk. ☒

Briands uitroep: „Weg met de kanonnen!” moge door duizenden, die van ontwapening en wereldvrede droomen, worden toegejuicht — in den grond der zaak misleidt hij de volkeren, door verwachtingen op te wekken, die niet verwezenlijkt kunnen worden.

We doen goed met ons niet blind te staren op wat er in Genève gebeurt.

Ook al willen we erkennen, dat er een groote humanistische waarde is toe te kennen aan het werk der diplomaten.

Ook al roepen we ons broedervolk in Duitsland toe, dat het er goed aan doet, den arbeid van zijn Minister Stresemann te steunen, die in den Volkenbond een goed en groot werk voor zijn land begonnen is.

☒ M. JACOBS

STORMNACHT ☒

't Slaat middernacht; de slaap wil maar niet komen:
'k móét luist'ren naar het buld'ren van d' orkaan!
Dakpannen klapp'ren; 'k hoor een luikje slaan
en, even nog, het kreunen van de boomen.

In 't donker staren moede, zijn de loome
door slaap vermande oogen dichtgegaan....
Stormvisioenen trekken dreigend aan
't gesloten oog voorbij, in wakend-droomen.

'k Zie in den donk'ren nacht een visschersboot
besprongen door de schuimgekopte vloedten.
Zijn prooi gewis grijnst reeds de bleeke dood....

Wie kan bedwingen ook der stormen woeden?

„Hun scheepje is klein, Heer, en Uw zee zoo groot;
maar grooter toch Uw macht om te behoeden!” *)

☒ MEINTE MOEDT

*) Gebed van de Bretonsche visschers, vóór het uitvaren — iets gewijzigd. ☒

PEPER EN ZOUT

MODERNE EISCHEN

Wie in 't huwelijk wil treden
en zijn huisje toebereidt,
richt' er alles in naar 't heden,
naar den nieuw-modernen tijd!
Weinig zijn de nieuwste eischen,
luttel wat er noodig is;
zorg maar, dat je veel kunt reizen,
weinig zit aan eigen disch.
Blikjesoop'ner, bouillonblokjes,
radio en telefoon,
vlindertjes voor korte rokjes,
poederdoos voor lip en koon,
en een motorfiets met duo,
Indian of Davidson,
een stofzuiger, die voor u, o
vrouwkje, 't summum wezen kon,
divanbed en een luidspreker,
schrijfmachine en gilet,
en een wekker, om wat quicker
op te rijzen uit je bed.

H. W. A.

Verschillende uitslag.

In een familietwist,
die heel d' omgeving wist,
had schoonpapa zijn schoonzoon hard geslagen;
en als straks voor 't gerecht
waar 't zaakje moest beslecht,
de rechter aan den schuldenaar gaat vragen,
of hij dat voor zijn dochter durft bestaan,
zegt hij heel lakoniek: „Ik moest haar gade slaan.”

H. W. A.

Foto van J. J. de Leeuw, genomen 4 Sept. 1926.

HERFSTTIJLOOS. Bloeit van September tot November — Uit een
crocus komt meestal één bloem: uit een herfsttijloos twee of meer